Пралетарыі ўсіх краін, яднайцеся!

ГРОДЗЕНСКІ УНІВЕРСІТЭТ

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, ПРАФКОМАУ, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА ГРОДЗЕНСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ

№ 28 (126) Серада, 17 студзеня 1990 года

ТЭЛЕТАЙП

Адбылося

пашыранае пасяджэнне Вучонага савета дзяржуніверсітэта. Разгледжаны наступныя пытанні:

Абранне па конкурсу.

Аб мерах па паляпшэнню метадычнай работы ва універсітэце.

Шляхі павышэння эфектыўнасці вучэбна-даследчай работы студэнтаў на завочным аддзяленні.

Абмеркаванне пастановы камітэта народнага кантролю БССР ад 22.11.89 г.

Аб рабоце аспірантуры па спецыяльнасці «Языкі народаў СССР» і «Педагагічная ўзроставая псіхалогія».

Зацвярджэнне плана па спецыяльнасці «Правазнаўства» для асоб, якія атрымліваюць другую вышэйшую адукацыю.

Аб інструктыўных дакументах.

Зацвярджэнне плана па навукова-даследчай рабоце.

Аб паскоранай падрыхтоўцы выкладчыкаў па польскай філалогіі.

Разгледжаны таксама іншыя пытанні.

Прыняты адпаведныя пастановы.

Аб справах моладзі

У канцы мінулага тыдня адбылася XXVIII гарадская справаздачна-выбарчая камсамольская канферэнцыя. У яе рабоце ўдзельнічала і дэлегацыя студэнтаў нашага дзяржуніверсітэта ў колькасці 15 чалавек.

Размова ішла аб тым, чаго дасягнула моладзь горада Гродна за гады перабудовы ў краіне, якія пытанні засталіся па-за ўвагай, патрабуюць вырашэння. Напрыклад, настаў час узняцця ролі камсамола наогул, і асабліва школьнага, як палітычнай арганізацыі ў жыцці моладзі.

У выступленні на канферэнцыі сакратара камітэта камсамола дзяржуніверсітэта Канстанціна Шпектарава былі два асноўных напрамкі: што канкрэтна можа зрабіць студэнцкі камсамол у плане падрыхтоўкі высокакваліфікаванага маладога спецыяліста; як нарэшце вырашыць праблемы студэнцкага інтэрната!

Актыўна вялося абмеркаванне справаздачнага даклада. У многіх выступленнях была адзіная думка: Настаў час, калі трэба вызначыць сваю пазіцыю, акрэсліць напрамкі асноўнай дзейнасці. Галоўнае ж, чым павінен заняцца камсамол у бліжэйшы час — прыняць актыўны ўдзел у выбарчай кампаніі з тым, каб найбольшая колькасць кандыдатаў у народныя дэпутаты ад камсамола прадстаўляла моладзь у органах народнай улады.

На арганізацыйным пленуме, які адбыўся пасля канферэнцыі, першым сакратаром гаркома камсамола абраны А. Падгорны, другім — В. Паталета, сакратаром — Т. Чыслова.

УВАГА!

Газета адкрывае рубрыку «Пытанне — адказ» з тым, каб чытачы маглі атрымаць адказы кампетэнтных субяседнікаў на іх пытанні не толькі аб жыцці вуза, але вобласці, рэспублікі, краіны.

Тэлефон рэдакцыі — 44-80-70.

ВА УНІВЕРСІТЭЦЕ — СЕСІЯ

Пачалася экзаменацыйная праверка ў Г. Міскевіч і І. Белашэўскай, студэнтак другога курса матэматычнага факультэта. Да экзаменаў дзяўчаты рыхтуюцца вельмі сур'ёзна. І, што там казаць, прадметы больш складаныя, чым у папярэдняй сесіі: агульная фізіка, алгебра і тэорыя лікаў, і іншыя.

Студэнткі лічаць, што патрабаванні з боку выкладчыкаў заканамерна і справядліва павялічыліся. Сёння неабходна не толькі добрае веданне матэрыялу, але і ўменне працаваць на ЭВМ, прыводзіць практычныя прыклады, вырашаць складаныя матэматычныя праблемы.

Дапамагаюць у падрыхтоўцы да экзаменаў выкладчыкі. Створаны кансультацыйныя пункты, арганізавана дадатковая праца на электронна-вылічальных машынах. Г. Міскевіч і І. Белашэўская лічаць, што неабходна самастойна працаваць на працягу ўсяго семестра, навучальнага года, сістэматычна займацца ў чытальнай зале, у лабараторыях універсітэта.

Так, Ганна і Ірына задаволены тым, што паменшыўся час лекцыйных заняткаў, ёсць магчымасць больш часу аддаваць самаадукацыі. І вельмі спадзяюцца, што ўсе другакурснікі матэматычнага факультэта паспяхова здадуць зімовую сесію.

Знаемцеся: другая група матэматычнага факультэта, першакурснікі. Працуюць юнакі і дзяўчаты напружана, старанна. Вынік: паспяхова здаюць усе, што ў вучэбным плане.

Дарэчы, у групе лічаць, што менавіта ў гэтыя нялёгкія дні сесіі ўзмацнілася сяброўства, з'яднанасць калектыва, адкрываюцца такія рысы характару, як жаданне прыйсці таварышу на дапамогу, цвёрдасць у дасягненні намечанага і іншыя.

Матэматычны аналіз, алгебра і тэорыя лікаў, аналітычная геаметрыя, ЭВМ і праграміраванне, 10 залікаў — мнагавата для першай у жыцці сесіі. Такая думка першакурснікаў. Але старання матэматыкам не займаць. Пажадаем і мы ім поспехаў!

Першыя вынікі

Студзень — знамянальны і адказны месяц для студэнтаў універсітэта. Кожны год у гэты час — зімовая сесія, пара вядомых хваляванняў, радасцей і, бывае, непрыемнасцей. Экзамены — праверка ведаў, набытых за навучальны год. Болей як 2.5 тысячы студэнтаў у цяперашнім годзе пераходзяць праз своеасаблівы бар'ер.

Самым складаным выпрабаваннем, безумоўна, сесія з'яўляецца для першакурснікаў новага факультэта фізічнага выхавання, беларускага, руска-польскага і беларуска-польскага аддзяленняў.

Кабінеты, чытальныя залы запоўнены да адказу. У экзаменацыйны час выразна відаць, што чытальнай залы універсітэта не хапае для падрыхтоўкі. Недастаткова і падручнікаў, «начнога» кніжнага фонду (магчымасці ўзяць падручнік дадому амаль не бывае).

З многімі студэнтамі мне давялося размаўляць. Усе яны выказвалі пэўную думку: нельга працаваць толькі з адной кнігай, неабходна і канспекты лекцый перачытаць, дасканала азнаёміцца з творамі класікаў марксізму-ленінізму, з манаграфіямі, цікавымі матэрыяламі, змешчанымі ў газетах і часопісах. Але ці магчыма працаваць сканцэнтравана ў нашай чытальнай зале, калі асноўная маса студэнтаў размаўляе тут у поўны голас, перашкаджаючы працаваць суседзям? Давайце ж, нарэшце, таварышы студэнты, будзем узаемна ўважлівымі, узаемаветлівымі і проста выхаванымі людзьмі.

А сесія крочыць па універсітэту. Студэнты здалі залікі, уперадзе ў многіх — галоўныя выпрабаванні, экзамены. Дарэчы, многія са студэнтаў здаюць у сесію экзамены датэрмінова па свайму жаданню.

Гэтыя радкі з размоў са студэнтамі філалагічнага факультэта.

С. Міснікевіч, студэнтка чацвертага курса філалагічнага факультэта:

— Цяперашняя сесія для нас — складаная. Як, наогул, і ўсе астатнія, бо кожны раз правяраеш у першую чаргу сам свае веды, сябе, сваю прафесійную падрыхтоўку, а ўжо толькі вынік падводзіць выкладчык, ставячы адзнаку ў заліковую кніжку.

Для нас, чацверакурснікаў, вельмі важна добра вытрымаць экзамены. Важна і тое, каб веды засталіся глыбокія, трывалыя. А прадметы такія, што іх добрае веданне вельмі важна для спецыялістаў-філолагаў: палітэканомія, гісторыя рускай літаратурнай мовы, гісторыя рускай савецкай літаратуры...

Вось ужо некалькі гадоў мы маем права самастойна, без указкі дэканатаў, выбіраць дзень здачы экзаменаў. Атрымалі магчымасць абмяркоўваць групай, знаходзіць лепшы для сябе варыянт і толькі папярэджваць аб гэтым экзаменацыйную камісію. Можам здаваць па свайму выбару экзамен датэрмінова. Спадзяемся, што выкладчыкам не прыйдзецца чырванець за сваіх навучэнцаў. А студэнтам жадаю паспяховай зімовай сесіі і толькі добрых адзнак.

А. Данільчык, студэнтка пятага курса філалагічнага факультэта:

— Гэтая зімовая сесія апошняя для нас, пяцікурснікаў. І нельга назваць яе лёгкай, хоць мы здаем толькі два экзамены: беларускую савецкую літаратуру і літаратуру народаў СССР.

Па-першае, адчуваецца большая адказнасць у студэнтаў выпускнога курса за свае веды, з якімі зусім скора пачнем самастойна працаваць. А, па-другое, сама сесія на беларускім аддзяленні складаная; да экзаменаў далучылі залік па літаратуры...

Хочацца звярнуцца да першакурснікаў. Першая сесія, як і ўсе малавядомае, безумоўна, выклікае ў вас і хваляванне, а ў некаторых нават жах. Адзінае, што па-сапраўднаму надасць вам упэўненасць — толькі трывалыя веды! І яшчэ добрая парада: не адкладвайце вывучэнне матэрыялу, літаратурных твораў на апошні дзень, дакладней, на апошнюю ноч!

Ад імя ўсіх пяцікурснікаў жадаю вам толькі добрых, выдатных адзнак, аптымізму, веры ў свае сілы!

Паспрабуем падвесці самыя першыя вынікі здачы цяперашняй сесіі. Выкладчыкі, дэканат матэматычнага факультэта задаволены становішчам спраў. Студэнты паспяхова здаюць залікі, амаль няма выпадкаў, каб былі нездавальняючыя адзнакі (за выключэннем двух «незалікаў» па матаналізу). Сесія на матфаку толькі стартуе, але, адчуваецца, і фініш будзе выдатным.

Звернемся да філолагаў. Тут некалькі іншая справа. Ужо першыя выпрабаванні многім студэнтам проста не пад сілу. Шмат слабых адказаў, невядома, як некаторыя змогуць адолець экзаменацыйныя пытанні. Але радуе тое, што добра з першых крокаў вучобы зарэкамендавалі сябе студэнты беларускага, беларуска-польскага і руска-польскага аддзяленняў.

На астатніх факультэтах толькі пачаліся залікі. Аб выніках гаварыць рана. Застаецца толькі пажадаць студэнтам шчаслівых білетаў, выкладчыкам — добра падрыхтаваных студэнтаў. А ўсім традыцыйнае ні пуха, ні пяра!

Н. БЕДЗЬ.

Мы з завочнага аддзялення

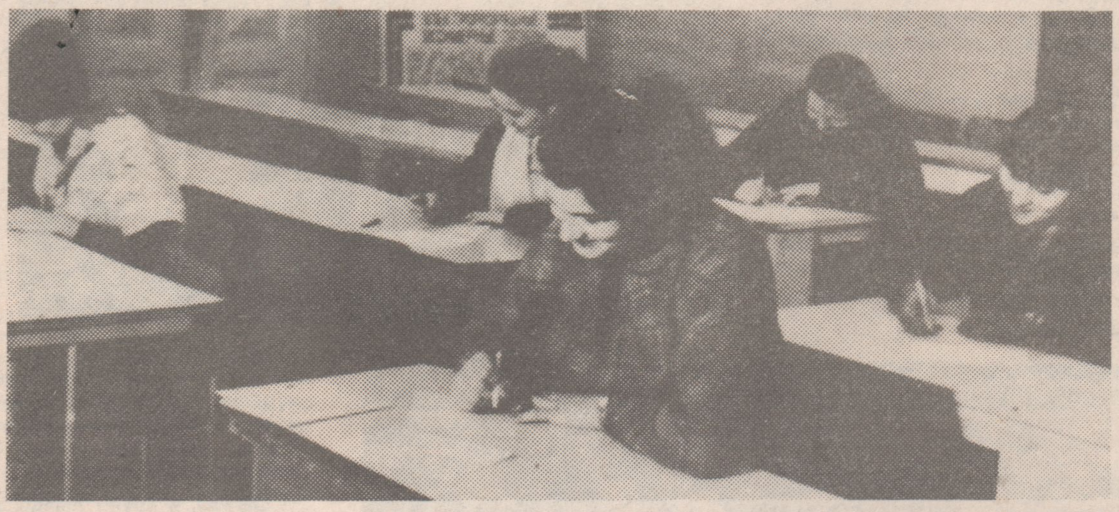

***

Некаторыя лічаць, што на завочным аддзяленні вучыцца лягчэй, чым на стацыянары. Але думка ў саміх студэнтаў наконт гэтага іншая.

3 группа 2 курса здае экзамен па гісторыі КПСС. На думку выкладчыка В. К. Шыціка, студэнты добра падрыхтаваны да адказаў, нягледзячы на недахоп лекцыйных гадзін, новых дапаможнікаў, на тое, што ў адзін дзень студэнты павінны здаць два экзамены і два залікі. Трывалыя, выдатныя веды па гісторыі КПСС паказалі студэнты Кунаш Святлана Іванаўна, Каляда Таццяна Міхайлаўна (на верхніх здымках).

***

Некалькі слоў перад развітаннем

Толькі што закончылася апошняя сесія для нас, шасцікурснікаў завочнага аддзялення філалагічнага факультэта. Засталіся ззаду шэсць гадоў навучання ва універсітэце. Што яны далі нам? Што мы аддадзім, калі выйдзем дыпламаванымі спецыялістамі?

Бясспрэчна, веды нашы значна пашырыліся, хоць і даводзіцца часта чуць (і ад выкладчыкаў таксама), што завочная форма нічога не варта, што гэта толькі марная трата часу. Дазвольце не згадзіцца з такімі меркаваннямі. Вядома, узровень ведаў залежыць ад кожнага жадаючага іх атрымаць. Але, мне здаецца, практычныя навыкі, падмацаваныя тэарэтычна, — гэта не марная трата часу.

У агульнаадукацыйным плане мы атрымалі дастаткова ведаў, а вось па частцы метадычнай падрыхтоўкі пахваліцца няма чым. Не ведаю, можа я памыляюся, але выкажу свае меркаванні на гэты конт. Нас вучылі ўсяму, акрамя аднаго: як працаваць настаўнікам. Мы праходзілі методыку выкладання ў адну(?!) толькі летнюю сесію перад праходжаннем практыкі. А ці ж гэтага дастаткова? Што мы маглі зразумець за некалькі гадзін, адведзеных на тлумачэнне. Вядома, усё павярхоўна, усё ў агульных рысах. І вось, калі прыйшлі ў школу, аказаліся перад дылемай: як правесці ўрок? З чаго пачынаць? Як правільна пабудаваць яго? І хоць было даволі няёмка, але, замест таго, каб прадэманстраваць штосьці новае (усё-такі мы вучыліся ў даволі цікавы час — свабода думкі, творчых знаходак), мы ўвесь час кансультаваліся ў нашых куратараў-настаўнікаў. Адным словам, мы прыйшлі не вучыць, а вучыцца самі. Хіба гэта правільна? Методыцы выкладання трэба вучыць, на мой погляд, не адну сесію, а на працягу ўсяго курса навучання ва універсітэце.

І самая галоўная бяда для студэнтаў-завочнікаў — гэта кнігі. Іх хранічна не хапае. Калі не паспееш «вырваць» у час сесіі, лічы, што застаўся ні з чым. Не хапае іх як у бібліятэцы на бульвары Ленінскага камсамола, так і ва універсітэцкім корпусе. Чытальная зала пастаянна перапоўнена, душна, шумна, практычна рыхтавацца няма ніякай магчымасці. На лекцыях пры ўсім жаданні выкладчыкаў усяго матэрыялу даць немагчыма. Вось і атрымліваюцца пры здачы экзаменаў не вельмі радасныя вынікі, якія тлумачацца далёка не абыякавасцю студэнтаў.

Не лепшым чынам выглядаюць справы і ў сталовай. На раздачы заўсёды чамусьці адзін толькі чалавек, які, вядома, не можа справіцца з нахлынуўшым патокам людзей у час перапынку, сталы не прыбіраюцца, разносы —брудныя. Вельмі няўтульна ў аудыторыях, дужа ўжо яны «дапатопныя». Ніякай нагляднасці, не гаворачы аб камп'ютэрах. Паламаныя крэслы, на сталах можна прачытаць не адну трагедыйную або, наадварот, радасную гісторыю. Ну а колькі гадоў сцены не бачылі сапраўднага рамонту — наўрад ці хто зможа адказаць. І гэта ў наш век бурнага росквіту і прагрэсу?!

І, тым не менш, пры ўсіх гэтых і іншых недахопах, хацелася б выказаць вялікую ўдзячнасць нашым выкладчыкам. З прыемнасцю і задавальненнем прыходзілі мы на лекцыі Ігара Васільевіча Жука, Пятра Іванавіча Маляўкі, Таццяны Яўгенаўны Аўтуховіч, Ларысы Іванаўны Цыганковай, Андрэя Фёдаравіча Калугіна. Творча, у даступнай форме яны выкладаюць матэрыял. А Людміла Васільеўна Рычкова не лічылася з вольным часам, некалькі тыдняў на працягу двух месяцаў прыходзіла і прымала часткамі датэрмінова курс агульнага мовазнаўства. Алена Палікарпаўна Галуза працуе метадыстам нядаўна, але мы ўсе яе вельмі паважаем за клопаты, чуласць да нас. Заўсёды, у любы момант можна атрымаць неабходную параду ці дапамогу ад прарэктара Міхаіла Вікенцевіча Васілючыка.

Шчырае вам дзякуй, дарагія нашы выкладчыкі, няхай творчы пошук будзе вашым штодзённым спадарожнікам, а ў новым годзе — толькі шчасце і дабрыня прыходзяць у ваш дом.

Я. КУРОТЧЫК,
студэнтка 6-га курса філалагічнага факультэта беларускага аддзялення.

Удзячны выкладчыкам

Канчаюцца гады нашай вучобы ва універсітэце. Для нас студэнтаў-завочнікаў 6 курса матэматычнага факультэта, засталіся ў мінулым напружаны час падрыхтоўкі да экзаменаў і залікаў, лекцыі і лабараторныя заняткі, узаемаразуменне студэнтаў і выкладчыкаў, — адным словам, амаль усё, з чаго і складаецца студэнцкае жыццё.

Наперадзе — дзяржаўныя экзамены, абарона дыплома, праца ў якасці дыпламаваных спецыялістаў.

Што ж будзем успамінаць мы, калі развітаемся з універсітэтам? Вядома, нашых выкладчыкаў, якія дапамагаюць адолець «граніт навукі». З асобай павагай і ўдзячнасцю—Юрыя Пракоф'евіча Залатухіна. Яго бездакорны такт, інтэлігентнасць, павага да студэнтаў сталі для нас прыкладам адносін студэнта і выкладчыка, настаўніка і вучня. Аляксандр Веніямінавіч Розенблюм. Мы ўдзячны яго цярплівасці, выдатнаму веданню свайго прадмета, уменню выкладаць. І складаны курс функцыянальнага аналізу стаў для нас больш простым, цікавым.

Як стараліся ўкласці ў нас веды, як добра чыталі лекцыі Святлана Мікалаеўна Алыцкая і Вольга Мікалаеўна Будзько! У гэтых людзей мы вучыліся не толькі ўменню рашаць дыферэнцыяльныя ўраўненні ці задачы варыяцыйнага вылічэння, але і добрасумленным адносінам да справы, неабыякавасці, захопленасці.

З удзячнасцю будзем мы ўспамінаць і нашага метадыста Алену Эдвардаўну Можджар, прарэктара па завочнаму навучанню Міхаіла Вікенцевіча Васілючыка — у іх заўжды можна спытаць параду, дапамогі, зацікаўленых адносін да нас, студэнтаў.

Але ўспамінаецца не толькі гэта. Былі і непавага да студэнтаў, і недобрасумленнасць у рабоце некаторых выкладчыкаў. Вось таму мы жадалі б, каб, ацэньваючы работу выкладчыкаў, улічвалі і меркаванні студэнтаў.

А студэнцкі быт! «У інтэрнаце месца для вас няма», — гэта чулі мы і на першым курсе вучобы, і на апошнім. У студэнцкую сталовую мы амаль не заходзілі. Доўгая чарга, адзін чалавек абслугоўвае ўсіх, брудныя сталы, несмачны абед — кожнадзённы малюнак. І некалькі разоў не наведвалі лекцыі, каб паесці дзе-небудзь у другім месцы. Мы жадалі б, каб тыя, хто будуць заканчваць універсітэт у 1991 годзе, убачылі перамены да лепшага.

Наступіў новы год. Няхай ён прынясе поспехі ўсім: выпускнікам і першакурснікам, навуковым супрацоўнікам, аспірантам, студэнтам і выкладчыкам.

С. ЕЛІЗАРАВА, М. КІРКІЦКАЯ, А. ЦІХАНАВА,
студэнты VI курса матэматычнага факультэта.

На фінішы

У студэнтаў-завочнікаў 6 курса многае ўжо ў мінулым: бяссонныя ночы, хваляванні перад дзвярыма аудыторыі, дзе чакае экзаменатар... Студэнт, здаўшы сесію на «добра» і «выдатна», лічыць сябе самым шчаслівым чалавекам.

Святлана Зайко якраз і ёсць гэты шчаслівчык. Займаецца на 6 курсе беларускага аддзялення філалагічнага факультэта. Вось што яна адказала на мае пытанні.

— Святлана, чаму ты выбрала менавіта філалагічны факультэт?

— Яшчэ ў школе ў мяне з'явілася цікавасць да літаратуры.

—А як рыхтуешся да экзаменаў, што б магла параіць іншым студэнтам?

— Вядома, што ўмова паспяховай здачы экзаменаў і залікаў — сістэматызаваная і добрасумленная праца на працягу семестра. Лічу, што нават самы падрыхтаваны студэнт не зможа засвоіць увесь вучэбны матэрыял «штурмам». Калі рыхтавацца да экзаменаў такім чынам, то ўсё хутка забываецца. Адсюль вынік: займацца трэба на працягу года планамерна.

—Якія асноўныя крыніцы выкарыстоўваеш пры падрыхтоўцы да экзаменаў?

— Тры асноўных: канспекты лекцый, падручнікі, запісы, якія зроблены на практычных занятках ці кансультацыях.

— Але вось ты атрымала білет. Як рыхтуешся да прамой размовы з экзаменатарам?

— Кожнае пытанне спачатку ўважліва чытаю. Пішу канспект адказу толькі пасля глыбокага роздуму над пытаннем. Тады ён атрымліваецца кароткім і змястоўным. Асаблівую ўвагу звяртаю на раскрыццё практычнай часткі білета, калі ёсць у гэтым неабходнасць.

— Святлана, як ты лічыш, ці залежыць вынік экзамена ад выкладчыка?

— Так, у многім экзамен — дыялог студэнта і выкладчыка, і тое, як ён пройдзе, у многім залежыць ад атмасферы, якую стварае на экзамене выкладчык. Вельмі добра прымалі ў нас экзамены І. В. Жук, А. Ф. Калугін.

— Што б вы пажадалі тым студэнтам, у каго здача сесіі яшчэ наперадзе?

Ад імя студэнтаў групы жадаю ўсім удзельнікам сесіі паспяховай яе здачы, добрага настрою і, мабыць, шчаслівага білета!

І. БАГАТЫРКА.

ДВА РАЗЫ Ў ГОД

Здаецца, зусім нядаўна прыйшлі мы ва універсітэт. Студэнцкае жыццё завочнікаў асобае. Толькі два разы ў год сустракаліся мы ў аудыторыях і, тым не менш, паспелі скласціся паміж намі таварыскія адносіны. Наша ўзаемнае знаёмства, я ўпэўнены, працягнецца і па-за сценамі універсітэта. За час навучання мы пазнаёміліся і паспелі палюбіць многіх выкладчыкаў. Веды, якія мы тут атрымалі, дапамогуць, і ўжо не раз дапамагалі нам у працы, бо многія з нас працуюць па сваёй спецыяльнасці. Лекцыі, семінары, курсавыя работы, экзамены зусім скора застануцца ў мінулым. Наперадзе ў нас сур'ёзныя выпрабаванні — напісанне і абарона дыпломнага праекта, але да гэтага большасць з нас падрыхтаваны добра.

Мы,студэнты-завочнікі, жадаем выразіць сваю падзяку выкладчыкам і супрацоўнікам універсітэта за веды, якія мы набылі з іх дапамогай, за ўсё тое добрае, што для нас было зроблена.Гэта добрае мы будзем памятаць, і яно назаўсёды застанецца з намі.

В. КІРЭЕЎ,
студэнт 6-га курса гістфака.

ГУДЗЕВІЦКІ ЛІТАРАТУРНА-КРАЯЗНАЎЧЫ МУЗЕЙ

Ад прадзедаў спакон вякоў
Мне засталася спадчына;
Паміж сваіх і чужакоў
Яна мне ласкай матчынай...

ЯНКА КУПАЛА.

19 лістапада члены літаратурна-метадычнага гуртка, якім кіруе дацэнт М. А. Мельнікаў, наведалі вёску Гудзевічы, што ў Мастоўскім раёне.

Гудзевічы — звычайная прынёманская вёска, але пра яе далёка вядома за межамі нашай рэспублікі. Яна звязана з імем заснавальніка літаратурна-краязнаўчага музея **Алеся Мікалаевіча Белакоза.**

Але здрадзіць сваім вытокам, забыць сваю бацькаўшчыну — гэта ганьба. Цяпер, калі мы прачнуліся, разбуджаныя звонам перабудовы, нам стала брыдка за сябе і за другіх перад цэлым светам.

А вось Аляксей Мікалаевіч з тых, хто прадбачыў змены ў нашым грамадстве задоўга да пачатку перабудовы. Вынік гэтаму — адметны музей. Гэткіх на Беларусі болей няма. У Гудзевіцкім музеі налічваецца каля шасці тысяч экспанатаў. Прычым, большасць — арыгіналы. Сярод іх — лісты пісьменнікаў, мастакоў, кампазітараў, гісторыкаў, касманаўтаў. Значнае месца ў экспазіцыі музея займа-

СКАРБНІЦА БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ

За плячыма гэтага чалавека — доўгія гады напружанай працы. Праца для яго — патрэба, якая прыносіць задавальненне, радасць, карысць.

Спакойны, добразычлівы, сціплы, ён адразу выклікае да сябе сімпатыю. Алесь Мікалаевіч добра ведае і разумее, што любоў да Радзімы пачынаецца з любові да бацькоўскага парога і да матчынай песні.

Гудзевіцкі літаратурна-краязнаўчы музей якраз і з'яўляецца тым бацькоўскім парогам, ад якога пачынаецца патрыятызм і замілаванне да свайго роднага і нацыянальнага. Гэта цудоўнае месца, дзе сабраны багаты матэрыял нашай Бацькаўшчыны.

Гэта сапраўдны скарб. І сабраны ён па крупіцах. А збіраўся, трэба адзначыць, у гады застою. Многа давялося Алесю Мікалаевічу выслухаць папрокаў ад бюракратаў. Бо ў той час без аглядкі выконвалі тое, што загадвалі зверху, не рашаліся аглянуцца і задумацца: што робім, куды ідзём? Нас вучылі аднолькава думаць і марыць, любіць і ненавідзець, аднолькава жыць...

І мы, такія аднолькавыя, не заўважылі, як у гэтай апрацоўцы страцілі вельмі важнае — душу і чалавечнасць. Чыноўніцка-бюракратычная сістэма зрабіла сваю справу. Мы амаль страцілі мову, нацыянальную культуру і гісторыю. Беларусам першым прадракалі шлях у камунізм, адмовіўшыся ад спадчыны продкаў і ўвасобіўшыся ў вялікую нацыю «савецкі народ».

юць рэдкія выданні беларускіх кніг. Напрыклад, зборнік вершаў Цёткі «Скрыпка беларуская». Экспануюцца жывапіс, графіка, скульптура, рэчы сялянскага побыту, прылады, выраблены з косці, каменю і крэмнію, якімі карысталіся ў Прынямонні нашы далёкія продкі ў часы неаліту.

Гудзевіцкі музей мае статус дзяржаўнага. Апроч літаратурна-краязнаўчага аддзялення ёсць этнаграфічнае. Створаны музей лёну і зёлак.

У Алеся Мікалаевіча многа цікавых задумак. Верыцца, што ўсе яны з цягам часу здзейсняцца. Пра гэта можна гаварыць упэўнена, бо музей сабраў і згуртаваў вакол сябе людзей няўрымслівых і самаадданых, якія любяць і паважаюць гісторыю свайго народа, літаратуру, свята захоўваюць спадчыну сваіх продкаў.

Думаецца і верыцца, што перабудова нашага грамадства ў сацыяльным і духоўным жыцці дасць магчымасць музею ў Гудзевічах папоўніць матэрыялы, уратаваць, захаваць і развіць культуру Прынямоння для нашчадкаў.

А кожны дапытлівы можа найбольш поўна задаволіць свае інтарэсы і глыбей пазнаёміцца з гісторыяй свайго роднага краю, наведаўшы музей. Алесь Мікалаевіч Белакоз падорыць ім незабыўныя хвіліны радасці.

Д. ЛЕБЯДЗЕВІЧ,
выкладчык кафедры рускай і замежнай літаратуры.

РАСКАЗ ВЯДЗЕ А. М. БЕЛАКОЗ

ЗАПРАШАЕМ У ПРЫНЯМОННЕ

З маленства прывіваецца патрыятызм чалавеку, а найперш у сям'і і ў школе, бо там пачынае фарміравацца светапогляд грамадзяніна. І як неабходна юнаму чалавеку з дня ў дзень адчуваць і разумець непаўторнасць тых мясцін, дзе нарадзіўся, той зямлі, якую называюць Радзімай! Гэтае пачуццё пасля будзе даваць яму ў жыцці ўсё новыя і новыя сілы.

Прыкладна гэтак думалася мне, выкладчыку беларускай мовы і літаратуры ў прынёманскай вёсцы Гудзевічы Мастоўскага раёна, што на Гродзеншчыне, калі больш дваццаці гадоў назад пачынаў са сваімі вучнямі збіраць краязнаўчыя матэрыялы пра мінулае і сённяшняе нашага краю, пра яго культуру. А пачалі з таго, што ў выніку перапіскі даведаліся: тут жылі яцвягі, якія канчаткова асіміляваліся ў XIII стагоддзі з гудасамі — славянамі, якія пасяліліся ў нашых краях у X—XI стагоддзях. Адсюль і назва вёскі — Гудзевічы.

У выніку старанных пошукаў, перапіскі нашых школьнікаў з адрасатамі Мінска, Масквы, Вільнюса, Гродна, Кіева, Лодзі, Варшавы і Прагі ў нас неўзабаве сабралася багата матэрыялаў пра мінулае нашага краю. Вопытнымі кансультантамі і дарадцамі сталі для нашых дзяцей мастак Пётра Сергіевіч, пісьменнікі і літаратуразнаўцы Зоська Верас, Аляксей Пяткевіч, Фёдар Янкоўскі, Адам Мальдзіс, Генадзь Кісялёў, Сцяпан Александровіч і іншыя.

Гудзевіцкі музей мае цяпер каля шасці тысяч экспанатаў. Большасць — каля 96 працэнтаў — арыгіналы. Сярод іх — лісты пісьменнікаў, мастакоў, кампазітараў, археолагаў, гісторыкаў, касманаўтаў, а таксама былых выпускнікоў нашай школы. У лістах аўтары даюць трактоўку сваіх твораў, расказваюць аб прататыпах герояў, выказваюць свае адносіны да літаратуры, роднай мовы, гісторыі роднага краю.

Значнае месца ў экспазіцыі музея займаюць рэдкія выданні беларускіх кніг. Між іх — верстка 32-га тома «Поўнага збору рускіх летапісаў» пад назвай «Хроніка літоўская, жамойцкая, Быхаўца».

Сярод унікальных старых выданняў ёсць у музеі брашура Карла Маркса «Барацьба класаў у Францыі 1848—1850 гг.», выпушчаная Беларускім сялянска-работніцкім клубам у Вільні ў 1929 годзе. Прывабліваюць увагу наведвальнікаў нумары дзіцячага часопіса «Заранка», штомесячніка «Беларуская борць». Бібліяграфічнай рэдкасцю можна лічыць зборнік вершаў Цёткі «Скрыпка беларуская».

Будзе дарэчы прыгадаць, што ў музеі ёсць асобная зала, дзе экспануюцца творы выяўленчага мастацтва на літаратурныя і гістарычныя тэмы. Ахвяравалі іх музею прафесійныя і самадзейныя мастакі. Найболей цікавыя — партрэт Максіма Багдановіча (аўтар Г. Мазураў), карціна «Маці паэта» А. Багустава, партрэт Міколы Гусоўскага, які намаляваў Б. Сергавіцкі. А. Масяйкоў перадаў музею партрэт Францыска Скарыны. У гэтай жа зале выстаўлены творы вядомага беларускага мастака М. Купавы «Кастусь Каліноўскі», «Мужыцкая праўда» і іншыя.

...Экспанаты мы размясцілі такім чынам, што наведвальнікі спачатку знаёмяцца з матэрыяламі пра беларускую літаратуру, а пасля трапляюць у залу, дзе шырока прадстаўлена народная творчасць, культура народа. Тут сцены ўпрыгожаны саматканымі дыванамі, кожны раздзел размешчаны ў асаблівай шафе-стэндзе, якая нагадвае хатку, крытую то саломай, то гонтай, то чарапіцай, то цесам.

...Пра Гудзевіцкі літаратурна-краязнаўчы музей сёння можна смела гаварыць як пра адзін з цікавейшых у рэспубліцы. Пісьменнік і даследчык гісторыі літаратуры Адам Мальдзіс яшчэ ў 1974 годзе пісаў на старонках кнігі «Таямніцы старажытных сховішчаў»: «Я ўпэўнены, што літаратуразнаўцы XXI стагоддзя ды і больш блізкага часу не раз будуць выкарыстоўваць матэрыялы, сабраныя ў Гудзевічах, спасылацца на іх». Сёння мы адчуваем, што гэта сапраўды так. Ужо не раз вядомыя вучоныя з вялікіх гарадоў, дзе ёсць і архівы, і багатыя бібліятэкі, звярталіся да матэрыялаў нашага музея. Нас, вядома, гэта радуе і натхняе на новыя пошукі, даследаванні.

Словам, задумак многа і верыцца, што ўсе яны з цягам часу здзейсняцца. Пра гэта можна гаварыць упэўнена, музей згуртаваў вакол сябе самаадданых і няўрымслівых людзей, якія любяць літаратуру, гісторыю свайго народа, імкнуцца свята захоўваць яго духоўную спадчыну. Сёння асабліва прыемна ўсведамляць, што створаны наш музей на самадзейных, добраахвотных пачатках, на энтузіязме дарослых і дзяцей, шчыра ўлюблёных у нялёгкую справу.

Пра Гудзевіцкі музей ужо даволі многа пісалі ў друку, гаварылі па радыё, паказвалі па тэлебачанні. Але ні газета, ні эфір не могуць поўнасцю расказаць пра ўсё тое духоўнае багацце, якое сабрана любоўна руплівымі рукамі юных гудзевічан.

Прыязджайце да нас у Прынямонне. Нашы школьныя экскурсаводы падораць вам незабыўныя хвіліны радасці.

АД РЭДАКЦЫІ:

Алесь Мікалаевіч Белакоз добра вядомы многім ва універсітэце. Не раз ён сустракаўся са студэнтамі, расказваў ім аб сваім багатым на падзеі, вельмі няпростым жыцці, аб рабоце з вучнямі мясцовай школы па стварэнню літаратурна-краязнаўчага музея. І кожны раз у час сустрэчы Алесь Мікалаевіч шчодра перадае сакрэты сапраўднага педагагічнага майстэрства, вучыць любіць дзяцей, Радзіму. За гэта яму — шчырыя словы ўдзячнасці.

Уражанні пасля паездкі

УСПАМІНАЮЦЬ СТУДЭНТЫ ФІЛФАКА

Вось мы ў Гудзевічах. Вёска як вёска. Хаты, падобныя на тыя, што даводзілася бачыць не раз раней. Пад'ехалі да адной з іх, драўлянай. Насустрач выйшаў невысокі мужчына, не стары, але ўвесь сівы. Добрай усмешкай, ветлівасцю ён адразу змог выклікаць у нас да сябе добрыя пачуцці. Гаварыў з намі на чыстай беларускай мове (наша ж група была інтэрнацыянальная: рускія, беларусы, палякі, узбекі). Але гэтага чалавека ўсе мы добра разумелі.

Калі ўвайшлі ў пакоі музея, адразу здзівіліся вялікай колькасці самых разнастайных экспанатаў — ад старых рукапісаў і кніг да сучасных лістоў пісьменнікаў, вучоных. Адным словам, даведаліся мы шмат новага і цікавага. Так, вярнуць памяць народа — гэта вялікі і вельмі значны подзвіг душы. Мы слухалі экскурсавода моўчкі, і перад кожным паўставалі падзеі даўно мінулых дзён з жыцця беларускага народа. З фотаздымкаў, малюнкаў на нас пазіралі тыя, хто жыў дзеля народа, мае права на яго павагу і памяць.

Мы знаходзіліся ў музеі больш чатырох гадзін. Лічым, што адкрылі для сябе многа новага, цікавага, паглыбілі веды аб беларускай культуры, гісторыі жыцця народа.

Ю. ПІКАЛОВІЧ.

* * *

Вядома, што для таго, каб пасапраўднаму любіць сваю зямлю, трэба ведаць яе крыніцы. Менавіта гэту мэту ставілі перад сабой А. М. Белакоз і яго аднадумцы, калі стваралі Гудзевіцкі літаратурна-краязнаўчы музей. Паступова збіралі матэрыял, і яго было ўсё больш. І вось ужо ніяк не абмяжавацца задуманым літаратурным музеем. Паўстае пытанне аб стварэнні іншых залаў.

Актыўнымі ўдзельнікамі збору разнастайных матэрыялаў былі вучні Белакоза, жыхары Гудзевіч.

Шмат у музеі рэдкіх экспанатаў. Сярод іх — рукапісы, пісьмы і аўтографы Я. Брыля, Зоські Верас, Адама Мальдзіса і іншых.

Вельмі цікавыя залы аб народнай творчасці беларускага наро-

Уражанні пасля паездкі

да: гледзячы на экспанаты, самаму хочацца зрабіць штосьці такое, каб і цябе некалі людзі ўспаміналі добрым словам, калі бачылі б справу рук тваіх.

А без такіх людзей, як Алесь Мікалаевіч Белакоз, проста немагчыма жыць. Менавіта яны сапраўдныя знаўцы нашай беларускай культуры.

І. БЫКАВА.

* * *

...Ехалі доўга, але нарэшце аўтобус наш спыніўся каля невялікай хаткі з шыльдачкай.

А праз некалькі хвілін экскурсавод Алесь Мікалаевіч Белакоз ужо пачаў свой расказ. Чым больш я яго слухаў, тым большай цікавасцю пранікаўся да таго, аб чым ён расказваў.

Мяне здзівіла не вялікая колькасць экспанатаў, не! Здзівіла тое, з якой увагай яны падабраныя. І якія тут рэдкія экзэмпляры! Чаго каштуе, напрыклад, калекцыя зборнікаў твораў беларускіх паэтаў, у якую ўваходзяць кнігі толькі ў адзіным экзэмпляры.

«Як многа таленавітых людзей нарадзіла зямля Беларусі», — думаў я, пакідаючы гэтую залу.

Вось мы ўжо ў другім, трэцім, пакоі. Усе больш і больш уважліва я слухаю гэтага чалавека. А расказ цікавы, па-сапраўднаму захапляючы.

Нарэшце мы пазнаёміліся і з экспанатамі апошняй залы. Здаецца, час развітвацца. Але тут Алесь Мікалаевіч запрашае нас наведаць маленькую хатку, якая сведчыць аб жыцці сялян мінулага стагоддзя.

...Маленькая калыска, стол, якому ўжо больш ста гадоў, патрэбныя ў хатняй гаспадарцы рэчы. Многа цікавага зноў пачулі ад Алеся Мікалаевіча.

Яшчэ б хацелася некалькі слоў сказаць аб зале народнай медыцыны музея. Тут сабрана мноства лекавых раслін, якія растуць у тутэйшых мясцінах. Алесь Мікалаевіч, дарэчы, паведаміў нам шмат рэцэптаў народнай медыцыны. Адзначыў ён і вялікую сілу крэмніевай вады. Цяпер можам даць параду тым, хто хоча на доўгія гады зберагчы здароўе: трэба гэтую ваду піць...

Алесь Мікалаевіч Белакоз. Колькі сіл, намаганняў спатрэбілася яму, каб стварыць такі музей: без сродкаў, на адным гарачым жаданні. Я глядзеў на яго і думаў, што вось, нарэшце, і ўбачыў сапраўднага чалавека, які думае аб родным краі, клапоціцца аб ім.

Невыпадкова Алесь Мікалаевіч напісаў мне на памяць такія словы: «За інтарэс да роднай культуры» на кнізе аб музеі, якую падараваў. Сам я рускі, але, дзякуючы гэтаму чалавеку, не мог не адчуць, што культура беларускага народа стала мне па-сапраўднаму роднай.

А. БЫКАСАЎ.

* * *

...Экспазіцыі музея багатыя і рознабаковыя. Яны прысвечаны не толькі літаратуры, але і гісторыі, культуры роднага краю.

Цудоўны музей. Я наведвала і іншыя музеі краіны, але гэты асабліва запаў у памяці яшчэ і таму, што ён звязаны з маім родным краем. Мы зараз павінны аднаўляць традыцыі, мову. Знаемства з музеем яшчэ раз пераканала нас у гэтым.

Шчырае дзякуй настаўніку за яго клопат аб спадчыне народа, за тое, што ен стварыў музей, які дапаможа многім зразумець нацыянальную культуру, яе багаты каларыт, адчуць гонар за свой народ.

С. ЯНЧАНКА.

* * *

Ад наведвання музея ільну у мяне засталося вялікае ўражанне, якое я буду памятаць усё сваё жыццё.

Слухаць Алеся Мікалаевіча Белакоза было вельмі цікава. Гэта мудры чалавек, чалавек-патрыёт, які сваімі ўласнымі намаганнямі заснаваў такі цудоўны музей.

А. М. Белакоз даў нам многа парад. Я пазнаёмілася з жыццём гэтага чалавека, з культурай беларускага народа, і наогул, аб многім цікавым даведалася ад Алеся Мікалаевіча.

Усім тым, хто не быў яшчэ ў музеі, раю як мага хутчэй яго наведаць.

С. ПАК.

АВАЛОДВАЦЬ ГРАМАДЗЯНСКАЙ АБАРОНАЙ, АСНОВАМІ МЕДЫЦЫНСКІХ ВЕДАЎ І АХОВЫ ЗДАРОЎЯ ДЗЯЦЕЙ

Самай патаемнай і дарагой мэтай для ўсіх народаў, на якім бы кантыненце яны не жылі, на працягу ўсёй гісторыі чалавецтва была мара аб трывалым і працяглым міры, аб поўным знішчэнні войнаў на зямлі. Вайна заўсёды прыносіла народу цяжкія бядоты і пакуты, каштавала вялікіх чалавечых ахвяр, разбурала матэрыяльныя і культурныя цэннасці, створаныя працай і геніямі многіх пакаленняў людзей. У памяці народаў свежыя ўспаміны пра тыя жахі і няшчасці, якія абрушыліся на чалавецтва ў нашым стагоддзі — дзве міравыя вайны, незваротна панёсшыя з сабой дзесяткі мільёнаў чалавечых жыццяў.

У цяперашні час, калі ў ваенных справах прайшоў каласальны тэхнічны пераварот і з'явіліся ракетна-ядзернае ўзбраенне і іншыя сродкі масавага знішчэння, якія валодаюць вялікай сілай, праблема прадухілення міравой вайны і забеспячэння на зямлі трывалага міру стала асабліва злабадзённай і вострай. Але калі здарыцца такое, што будзе немажліва прадухіліць вайну, то для таго, каб паменшыць чалавечыя згубы, трэба ўмець дзейнічаць у ваенных абставінах, а гэтаму вучыць грамадзянская абарона і медыцынская падрыхтоўка.

Ваенна-палітычнае кіраўніцтва краін НАТА разглядае далейшае развіццё сваёй грамадзянскай абароны як частку агульных ваенных прыгатаванняў. Яе прызначэнне, з пункту гледжання буржуазных ваенных спецыялістаў, — забяспечыць выжыванне насельніцтва, эканомікі дзяржавы ва ўмовах любой вайны, асабліва ракетна-ядзернай.

Асноўнымі задачамі грамадзянскай абароны СССР з'яўляюцца:

1. Ахова насельніцтва ад зброі масавага знішчэння і іншых сродкаў нападзення ворага. На выкананне гэтай задачы накіраваны комплекс розных мерапрыемстваў: укрыццё насельніцтва ў ахоўных збудаваннях; разгрупаванне і эвакуацыя, прымяненне індывідуальных і медыцынскіх сродкаў аховы.

2. Павышэнне ўстойлівасці работы аб'ектаў і галін народнай гаспадаркі ва ўмовах ваеннага часу.

3. Правядзенне выратавальных і неадкладных аварыйна-аднаўленчых работ у ачагах паражэння і ў зонах стыхійных бядот, якія, на жаль, нярэдка праходзяць і на тэрыторыі нашай краіны: землятрасенні ў Сярэдняй Азіі і Закаўказзя, навадненні ў Беларусі і на Далёкім Усходзе, снежныя заносы на Сахаліне і ў Малдавіі, апоўзні ў горных раёнах Крыму, Каўказа і Карпатаў, лясныя і тарфяныя пажары ў РСФСР. Па сутнасці справы, няма раёна, дзе не было б небяспекі той ці іншай стыхійнай бядоты.

Да цяжкіх вынікаў прыводзяць і вялікія аварыі, катастрофы. У выніку гэтага гінуць і атрымліваюць траўмы тысячы і мільёны людзей, якія церпяць нястачу першай неабходнай дапамогі. Сярод пацярпеўшых — дзеці. Вось дзе, таварышы студэнты, могуць спатрэбіцца вашыя медыцынскія веды, ад якіх вы так несвядома адказваецеся. Людзі часта гінуць не ад смяротных ранаў, а ад таго, што ім своечасова не была аказана першая дапамога. Акрамя таго, ва ўказаннях дзяржаўнага камітэта СССР па народнай адукацыі прама сказана, што навучанне студэнтаў універсітэта грамадзянскай абароне з'яўляецца часткай медыкагігіенічнага выхавання, неабходна падрыхтоўка студэнтаў да практычнай работы па аказанню медыцынскай дапамогі ва ўмовах абставін, па дагляду за хворымі і пацярпеўшымі, выкладанню грамадзянскай абароны ў 2, 5, 6 класах і медыка-санітарнай падрыхтоўцы ў школе.

Атрыманыя медыцынскія веды будуць садзейнічаць пашырэнню далягляду, фарміраванню асобы і павышэнню прафесіянальнага ўзроўню настаўніка, яго сумленнаму медыка-педагагічнаму падыходу да праблем навучання і выхавання, а таксама ахове здароўя дзяцей з улікам іх узросту і асабістых мажлівасцей. Правазнаўцам такія веды таксама спатрэбяцца ў іх практычнай рабоце. Элементарныя медыцынскія веды студэнтам будуць патрэбны як будучым маці і бацькам.

Некаторыя студэнты ўпэўнены ў тым, што і без медыцыны яны ведаюць, як аказаць першую медыцынскую дапамогу. Я лічу, што гэта абман сябе і іншых. Кожны год мы прымаем удзел у гарадскіх спаборніцтвах санітарных дружын, дзе нашы студэнты паказваюць выключна нізкія веды ў практычнай рабоце і атрымліваюць сотні штрафных ачкоў, таму што адносяцца да гэтага безадказна.

Іншыя выказваюць меркаванне, што грамадзянская абарона не апраўдала сябе ў склаўшыхся абставінах. А што значыць грамадзянская абарона? Гэта мы з вамі, у яе склад уваходзяць рабочыя, студэнты, служачыя, якія складаюць неваенізаваныя фарміраванні (атрады, каманды, звенні і іншыя). Ад іх падрыхтоўкі і будзе залежыць поспех работы. Ухіленне ж ад гэтага злачынна.

П. ВАСІЛЬЕЎ,
начальнік курса ГА і медыцынскай падрыхтоўкі.

ДА ЎВАГІ СТУДЭНТАЎ ВНУ

У час Усесаюзнага студэнцкага форума ў Маскве да кіраўніцтва Дзяржнавучання СССР паступілі шматлікія звароты.

У сувязі з гэтым публікуем памятку, у якой змешчаны правы студэнтаў вышэйшай навучальнай установы.

Студэнты вышэйшай навучальнай установы маюць наступныя правы:

1. На падставе Часовага палажэння аб вышэйшай навучальнай установе (загад ад 07.08.89 № 585):

1.1. Выбіраць і быць выбранымі ў Савет і Вучоны савет вышэйшай навучальнай установы (факультэта).

1.2. Удзельнічаць праз грамадскія арганізацыі ў рашэнні важнейшых пытанняў дзейнасці вышэйшай навучальнай установы, студэнцкага жыцця.

1.3. Бясплатна карыстацца памяшканнем і абсталяваннем бібліятэк, вучэбных, навуковых і іншых падраздзяленняў, вызначаных Уставам вышэйшай навучальчай установы.

1.4. Вызначаць па ўзгадненню з дэканатам набор дысцыплін навучання па спецыяльнасці ў межах, устаноўленых вучэбным планам, а таксама наведваць дадаткова любыя віды вучэбных заняткаў, якія праводзяцца ў дадзеным інстытуце; ставіць пытанне аб замене выкладчыкаў, якія не забяспечваюць якаснага выкладання вучэбных заняткаў.

1.5. Прымаць удзел у навукова-даследчай рабоце і іншых відах дзейнасці, вызначаных Уставам.

1.6. Вольнае наведванне лекцый, пачынаючы з другога курса.

1.7. На атрыманне пасля заканчэння вышэйшай навучальнай установы работы па спецыяльнасці.

2. На падставе пастановы Міністэрства вышэйшай навучальнай установы СССР, Сакратарыята ВЦСПС і Сакратарыята ЦК УЛКСМ ад 17.06.87 № 435/20-11 ст-7/10а калектывам студэнцкіх груп:

2.1. Выбіраць стараст, прымаць рашэнне аб вызваленні іх ад абавязкаў і ўносіць прапанову ў дэканат аб зацверджанні прынятага студэнцкім калектывам групы рашэння.

2.2. Уносіць прапановы і рабіць запросы ў органы адміністрацыі і грамадскія арганізацыі па ўсіх пытаннях жыццяздольнасці вучэбнай групы.

2.3. Вылучаць кандыдатаў на прысваенне іменных і персанальных стыпендый савета вышэйшай навучальнай установы.

2.4. Хадатайнічаць перад стыпендыяльнай камісіяй аб назначэнні стыпендыі членам вучэбнай групы, якія маюць здавальняючыя адзнакі, а таксама аб назначэнні надбаўкі да стыпендыі за актыўны ўдзел у грамадска-карыснай дзейнасці і аб тым, каб яе зняць.

2.5. Прадстаўляць у рэктарат (дэканат) матываваную думку калектыва вучэбнай групы па пытаннях узнагароды ці спагнання студэнтаў груп, адлічэння іх з вышэйшай навучальнай установы па прычынах, якія не звязаны з непаспяховасцю студэнтаў, атэстацыі і адбора студэнтаў для паглыбленай прафесійнай падрыхтоўкі, выдачы характарыстык і рэкамендацый для навучання ў аспірантуры (ардынатуры).

2.6. Уносіць прапановы ў прафком і студсавет аб размеркаванні месц у інтэрнаце, размяшчэнні ў ім членаў вучэбнай групы.

3. Адтэрміноўкі ад прызыва на ваенную службу для працягвання навучання (пастанова ЦК КПСС і СМСССР ад 31.03.89 № 285).

4. Удзельнічаць у восеньскіх сельгасработах на добраахвотных падставах (загад ад 09.08.89 № 652).

5. Заключаць з дзяржаўнымі, кааператыўнымі і другімі грамадскімі арганізацыямі і прадпрыемствамі індывідуальныя дагаворы на навучанне ў ВНУ (пастанова СМ СССР ад 31.08.89 № 708).

6. Студэнтам універсітэтаў, якія вучацца на спецыяльнасцях, па якіх вядзецца падрыхтоўка педагагічных кадраў, і жадаючым выкладаць дадатковы прадмет, вывучаць адпаведныя дысцыпліны (загад ад 27.02.89 № 146).

7. Студэнтам завочнай формы навучання на падставе загада ад 01.09.89 № 613:

7.1. Па меры падрыхтаванасці здаваць экзамены і залікі па любой дысцыпліне, вывучаемай на адпаведным курсе, незалежна ад іншых прадметаў.

7.2. Атрымліваць працяг навучання пры наяўнасці пэўных прычын, падцверджаных хадатайніцтвам з прадпрыемстваў і арганізацый, дзе яны працуюць.

8. На такую арганізацыю вучэбнага працэса, якая прадугледжвае скарачэнне аудыторных заняткаў на 1—3 курсах да 28 гадзін у тыдзень, на 4—5 курсах да 24 гадзін за кошт замены гэтых заняткаў самастойнай работай студэнтаў пад кантролем выкладчыкаў (загад ад 22.09.86 № 680).

КРЫНІЦЫ

Ізноў я тут. Цябе вітаю,
Мой родны Горадзень стары!
Ізноў па вуліцах лятаю
Да самай позняе пары.

З цябе нацешыцца няможна
Пасля разлукі ў тры гады!
Як міла плітачка тут кожна,
Дамы, бульварчыкі, сады.

Хрыбты мастоў пераламатых.
Ахвяры скончанай вайны,
Шкада мне вас, параскіданых,
Удалыя Нёмана сыны!

І ты — Нямога Пасяджэння
Магутны замак — як жывеш!
Праб'е часіна адраджэння —
Ізноў ты, мілы, загудзеш!

А ты... Ты — Нёман бела-сіні...
Ой, як харошы, дарагі!
Старыя хвоі, як багіні,
Твае бароняць берагі.

На грудзях хваляў летнім часам
Адпачываў я тут не раз
І часта быў з табой сам-насам,
Аж покуль доўгі дзень не згас.

Цяпер нядоляй пілігрыма
Сюды загнаны незнарок,
Твой быстры бег лаўлю вачыма,
Гляджу і ўздоўж і ўпапярок.

А. ЦЫХУН,
заслужаны настаўнік БССР.

Фота В. САРОКІНА.

Наш адрас: 230023, г. Гродна, вул. Джешка, 22, пакой 404, тэл. 44-80-70.
Газета выходзіць штотыднёва
Гродзенская абласная ўзбуйненая друкарня вул. Паліграфістаў, 4.
Тыраж 2000 экз. АИ 02006. Зак. 360.
Рэдактар Л. С. ЗАСЕЛЬСКАЯ.